

Рецензия

от

доц.д-р Борис Кирилов Сергинов

за кандидатурата за научна степен „Доктор на науките“
в област на висше образование 8. Изкуства,
професионално направление 8.2. Изобразително изкуство
(дизайн).

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ, г.София
на доц. д-р Саша Лозанова

и документите представени за присъждане на научна степен
„Доктор на науките“ както и научен труд на тема:
„Изкуството в дизайна“

1. Актуалност и значимост на научния труд
представен за присъждане на научна степен
„Доктор на науките“.

Тема на предложението за рецензиране на научен труд е
„Изкуството в дизайна“. Този текст проследява
процесите на интегриране на различните изкуства в
сферата на дизайна. Доц. д-р Лозанова пише : „ (...) обект
на изследването е развитието на европейската
архитектура, интериорна среда и изделия на дизайна в
дадените хронологични рамки.“ Обхващайки такъв дълъг
исторически период, трудът отразява различни
фундаментални тенденции, основни естетически концепции
и стилове. Научните търсения на Доц. д-р Лозанова са
инспирирани и от различните материали използвани за
изработката на предмети за интериора, като текстил,

дърво, метал, стъкло и др. този подход спомага за конкретното изследване на стиловата и художествена еволюция на интериорната среда и изделията на дизайна в нея. „Основната гледна точка тук е на историка-изкуствовед, осъществяващ хроника – летопис на еволюцията на изкуството на епохата, на етапите и на основните художествени направления като функция на обществено икономическите промени, на техническото и технологично развитие, на общите процеси на модернизация в еволюцията на социалния и културен живот в Европа през последните два века.“ пише Лозанова.

2. Цели и задачи на предложения за рецензиране труд.

Текстът ясно очертава общата картина на европейската архитектура, интериор и изделия на дизайна, като откроява интернационалните стилови и пластични белези.

Доц.д-р Лозанова въз основа на очертаня тематичен обхват пространно и задълбочено тълкува естетически и стилови закономерности, прояви, резултати и постижения. В текста, пише автора „ (...) доминира историческото, а не теоретичното начало, погледът и преценката на историка на изкуството, стремящ се по принцип към обективност и „дистанцираност“ от пристрастни мнения и необосновани критични оценки.“

3. Структура на текста.

Композицията на текста следва логиката на дедуктивния подход (извеждане на особеното и единичното от общото) Както чудесно, казва самият автор : „(...) от културния контекст на дадения исторически етап (...) към конкретиката на материалните обекти, които са негова функция и заедно с това, правдива „илюстрация“.

4. Метод на проучването.

Основен метод на проучването е историческият, като включва, сравнителен анализ и съпоставителен ракурс: преглед, анализ, интерпретация – тълкуване. Тук са синтезирани няколко линии – информативна аналитична и оценъчна.

5. Основни понятия

Ключови думи в изследването са понятия като, стил, дизайн изделия, интериорна среда. Под стил автора разбира национален стил, регионален стил, стил на времето и епохата, както и стил на даден творец и откроява ясно различните разновидности в текста. Що се отнася до дизайн изделията, то автора обозначава с този термин, предметите и предметната цялост в засегнатите исторически етапи. Смятам подхода към основните понятия за подходящ, защитим и научен.

6. Основни приноси на дисертационния труд.

1. За първи път в българската научна литература се проследява развитието на европейската архитектура, интериорна среда и изделията на дизайна в рамките на периода 1830–2000 г. в подобен широк, интернационален контекст.
2. Принос на труда е интердисциплинарното начало, характеризиращо обекта на изследването (архитектура, интериорна среда, изделия на дизайна)
3. Авторски характер на проучването му придава специфичната гледна точка на изкуствоведа (историк на изкуството) и използваният понятиен-категориален апарат: европейска архитектура (екстериор – интериор), стил: стилово художествени особености (материал, композиция, форма, колорит, мотиви, орнаменти, образност – изразност и пр.), дизайн изделия и др.
4. Нова – за изследванията в областта на историята и теорията на архитектурата, интериорната среда и изделията на дизайна у нас е използваната структура (композиция), организираща художествения

материал в текст с подобна тематично-съдържателна цялост/единство.

5. Методологията на изследването е подходяща и приложима в други исторически и теоретични изследвания на две или повече близки, сродни, взаимодействащи в характеристиките и функциите си художествени сфери (области).
6. В труда е интерпретирана значима по обема си, малко засягана (или не засягана) в научната ни литература информация, свързана с отделни процеси, явления, автори: европейска еkleктика в Русия, ориентализмът в XIX в., ар деко в отделните страни, чешкият кубизъм, част от материала и проблематиката на последната – глава 5. И др.
7. Водещо начало в текста е историческото, но теорията имплицитно присъства във всичките му равнища, вкл. в приведените индивидуално творчески възгледи, концепции, програми на редица съвременници: архитекти, дизайнери, художници, критици. Това дава исторически верен, документален „портрет“ на естетическите движения в отделните културни етапи, на сътвореното от поколения автори, реализирали се в избраните времеви граници.

8. Така систематизирано и изложено, проучването изпълнява и функциите на учебно пособие, насочено към общообразователните нужди на обучаващи се във ВУЗ студенти, докторанти, бъдещи архитекти, дизайнери, художници, изкуствоведи.

9. Поради информационният си обем и фактология, дисертационният труд може да служи и като справочник за практикуващите в застъпените творчески области специалисти, за всички, проявяващи интерес към подобна проблематика.

Систематични изследвания върху дизайна и изкуството в дизайна от подобна гледна точка не са правени до сега в рамките на Българската академична и университетска общност и са рядкост и изключение дори в чуждестранната академична среда. В представянето на интердисциплинарен поглед върху избраната проблематика се състои един от основните, важни моменти, които настоящата работа успява отлично да осветли.

В този смисъл научното дейност на кандидата се базира, както констатирахме по горе, върху един синкретичен подход към проблематиката, като съчетава според мен изкуствоведски, културологични, философски, дизайнерски и др. гледни точки и методи.

Работата по темата показва, че подхода и научноизследователският метод са основателни и спомагат за решаването и постигането на целите и

задачите, които си поставя представения за рецензиране труд.

Работата на Лозанова обогатява с понятия разбирането за изкуството в дизайна, разглеждайки го в творчески, научен и исторически план. Както изследва и представя отлично една сложна и мултидисциплинарна проблематика.

Заклучение:

Оценявам научните качества и приноси на дисертацията, изследователска и творческа работа на Саша Симеонова Лозанова, нейната обществена, социална, научна и историческа значимост, личния принос на автора и практическата полезност и актуалност на изследваните проблеми, предлагам на уважаемите членове на научното жури да дадат съгласието си за присъждането на научна степен „Доктор на науките “ на доц. д-р Саша Симеонова Лозанова

20.05.2015 г.
Гр. София

Рецензент
(доц. д-р Борис Сергинов)

